

da si mine damo motiti in razbiti naši shodov. Ali — klerikalci se niso ničesar priučili. Nasprotno, s podvojeno silo in zagriženostjo so nasokčili tudi shod v sv. Lenartu in ga hoteli s kričanjem razbiti. Prišli so očitno z namenom, da bi kri prelivali, da bi divjali nad naprednjaki z nožmi, kozarci in stolmi. Ali tudi tokrat se jim ni posrečilo. Naši moške so jim pokazali, da kmet ni igrača prvaških šribarjem in opijanjenim fantalinom in napravili si so red in mir. Tako je shod v sv. Lenartu za našo stranko eden najbleščajših uspehov, pa čeprav je bilo zborovanje tudi eno najviharnejših. V naslednem podamo poročilo:

Ze par dni sem se je hujskalo v prvaških listih proti našemu shodu. Obenem so zagriženci v sv. Lenartu poskušali natihomu širiti gonjo in ščuvati nezavedne ljudi v nasilje. V ta namen se je sklicalo tudi za isto popoldne v prvaško krmčo nekako zborovanje. Ze mnogo pred začetkom shoda smo opazili okoli nemškega „Ve-reinshausa“ sumljive smrkoline, ki so vohunili in špijonirali. Malo pred 3. uro je prišla tudi tolpa prvaških nahujskancev pod vodstvom Breznikovega sorodnika Krambergerja in urednika Kemperle ter par enakovrednih gospodekov. Bilo jih je 80 do 100 in opazili smo razven par zapeljanih kmetov večidel hlapce, šribarje, prvaške učitelje, nekega slikarja, ki ima popolnoma nemško ženo, znanega Lovreca & compagnia bella. Fantje so bili deloma pijani in s palicami oboroženi; tudi nože so v žepih stiskali. Nakrat prične Kramberger tuliti, kakor da bi ravno iz norišnice ušel; „zahteval“ je, da se shod prične, češ da je že 3. ura. Povedalo se mu je seveda takoj, da on sploh nima ničesar zahtevati in da mora jezik za zobmi držati. Nastalo je kričanje in ropot in od vseh strani se je že začel klic: Kramberger vun! Le prošnji vladinega komisarja se je bilo zahvaliti, da niso Krambergerja takoj vun vrgli. Kajti to od prvakov plačano človeče prihaja na vse shode škandale delati in domačini so njegovega delovanja že do grla siti. Ali kër je dal Kramberger svojo besedo, da bode miren, se ga je vendar na shodu pustilo (pozneje je ta poštenjak seveda svojo besedo prelomil!)

Kmalu nato je urednik K. Linhart otvoril zborovanje. Za predsednika shoda bil je poklican g. župan Sedminek, za namestnika pa g. Sedminek ml. Nadalje je bila cela vrsta rediteljev določenih. Župan Sedminek pozdravil je vse zborovalce v imenu tržke občine in predstavil vladinega zastopnika ter urednika Linharta. Potem je zadnjemu besedo podaril.

Govornik Linhart, katerega so zborovalci živahno pozdravili, omenil je najprve, da imajo naši shodi namen, širiti tisto načelo, ki nam je bilo vedno prvo: združeno delo slovenskega in nemškega ljudstva za zboljšanje našega gospodarskega položaja (živahno ploskanje in odobravanje). Potrebo tega načela je govornik utemeljeval z današnjim položajem kmetkega ljudstva. Popisal je naraščajoče davke, trpljenje in revščino, povišanje števila eksekutivno pro-

danih posestev, naraščanje izseljevanja itd. Vsed teh dejstev se je ljudstvo pričelo zanimati za svoj položaj. Ali v tem trenutku so tudi že prišli ljudje, ki so ljudstvu vse mogoče obljubovali, pri temu pa svoj lastni dobiček delali. To je bila stara prvaška stranka, od katere je danes pravzaprav edino še Ploj ostal. Po razpadu te stranke ustanovili sta se dve skupini, ki sta si sicer v splošnem najhujši nasprotnici pa sta v enem oziru ednaki: v boju zoper gospodarsko delo in v gonji proti nemškim sodeželanom. Te dve skupini sta liberalna in klerikalna. Govornik raztolmači tukaj delovanje „narodne stranke“, ki je danes že itak v zadnjih vzdihljajih in ki je bila vedno zgolj dohtarska stranka. Kakšno ljubezen imajo slovenski dohtarji do slovenskega kmeta, to dokazuje ravno slučaj, ki se je v sv. Lenartu dogodil in v katerem je znani narodni advokat nekega kmeta za 12 vin. zarubil ter mu skoraj 20 kron troškov napravil (živahno odobravanje in ploskanje). Potem se prične govornik pečati s klerikalno stranko. Komaj je Krambergerja tolpa to besedo slišala, ko je že pričela „živio kmetška zveza“ kričati. Linhart: „Da, tudi mi bodedo „živio kmetška zveza“ vpili, to pa tedaj, kadar jo bodejo vodili kmetje in ne politični farji!“ Te odločne besede so vplivale na zbrane klerikalce, kakor rdeča ruta na bika. Pričeli so kar divjati in tuliti. Mislili so pač, da bodejo na ta način shod razbili ali govornika utrudili. Predsednik je shod za 5 minut prekinil, da se napravi mir. Z nadčloveško potrpežljivostjo so se napredni kmetje nazaj držali, da niso v farške razgrajče skočili. Rediteljem se je s pomočjo komisarja posrečilo, napraviti zopet mir. V velikem razburjenju je nadaljeval Linhart svoj govor. Povedal je, da se politični duhovniki niti najstrožjemu ukazu sv. Očeta ne pokorijo, kateri jim je prepovedal sodelovanje pri denarnih zavodih. Nadalje je povedal kdo in kakšni so voditelji „kmetške zveze“. Zborovalci so mu živahno odobraval, ko je omenil, da so to večidel advokati, duhovniki, profesorji itd. Nadalje je popisal Roškarja, ki gotovo nima pravice, biti na čelu velike stranke; zakaj, to vedo akti sodnije. Pri teh besedah nastal je zopet škandal. Klerikalci so kakor besni vpili „živio Roškar“, medtem ko je velika večina zborovalcev vpila „fej Roškar!“ Urednik Linhart pa je brez strahu in v največjem viharju glasno zavpil: Vi klerikalci bi tudi „živio“ vpili, ako bi vam dr. Korošec slamnatega moža na mizo postavil: vi ravno ne znate za lastnimi možgani misliti. Kadar bodede i vi misliti pričeli, sedel bode v državnem zboru resnični kmetški poslanec, pa čeprav ne bode znal iz revolverja streljati (zborovalci so glasno odobraval in par minut ni bilo drugega slišati, nego „fej Roškar“!). Ko je pa g. Linhart v nadaljevanju svojega govora omenil svinjarski slučaj velikega klerikalca Breznika, pričeli so klerikalci in zlasti Breznikov sorodnik Kramberger kar divjati kakor v zverinjaku. Vzdigovali so palice, čaše in stole; tudi noži so se zabliskali. Vladini komisar je sam nekemu fantu vrček iz roke vzel, kër je hotel

ta z njim udariti. Potem je poklical orožnike. Prišlo je takoj 8 orožnikov, ki so morali z orožjem prelivanje krvi preprečiti. Par glavnih kričočev so orožniki iz dvorane iztirali. Naši reditelji so zdaj tudi odločno nastopili in klerikalne hujskače iz dvorane spravili. Tudi Kramberger je bil vun vržen in je potem cvlil, da ga je nekdo za lase vlekel. Kemperle se je nekaj časa obotavljal in je komisarja s solznatim obrazom za pomoč prosil; ali potem je tudi on sfrčal na zrak. V par minutah je bilo vse dokončano in shod se je odslej mirno in redno izvršil.

Primanjkuje nam prostora, da bi govor urednika Linharta tudi le v glavnih potezih omenili. Povemo le, da se je pečal z dejstvom, da klerikalci vsako korporacijo v svoje politične namene izkoriščajo. To dejstvo je govornik dokazal na celi vrsti slučajev. Omenil je od klerikalcev zanemarljeno gospodarstvo v raznih občinah. Nadalje je popisal prvaško gospodarstvo v šentlenartskem in v raznih drugih okrajih (živahno odobravanje). Popisal je sramotne razmere v prvaških posojilnicah, ki so podobne onim v propalih „konzumih“. Naposled je pričel govoriti o štajerskem deželnem zboru, katerega so prvaki zgolj iz političnih vzrokov razbili. Omenil je žalostne posledice zločinske prvaške obstrukcije. Tudi pri teh besedah je ljudstvo burno odobraval. Končno omenil je govornik še lenartsko nemško šolo in njeno veliko potrebo. Dokazal je dejstvo, da ne bode noben kmet niti krajcarja za to nemško šolo plačal, kakor to prvaki zastoj lažejo. Spodbujal je mnogoštevilno zbrane kmete, naj bodejo trdni, naj se ne pustijo od praznih besed zapeljavati in naj delujejo skupno z Nemci za zboljšanje gospodarskega položaja. Končal je svoj 2½ urni govor s klicom: Živeli napredni, neodvisni kmetje! Velikansko navdušenje zborovalcev se je izkazalo v dolgem, viharnem odobravanju.

Govornik je predlagal potem sledečo rezolucijo:

„Današnji od okroglo 500 volilcev obiskani shod v sv. Lenartu izraža svoje globoko razburjenje nad zločinsko obstrukcijo slov. poslanec v štajerskem deželnem zboru. Shod izraža tem poslanecem najglobljeje nezaupanje. Tudi prosi delavalne skupine v deželnem zboru, da pozabijo vsako odnehanje in da premagajo z vsemi sredstvi to brezvestno obstrukcijo.“

Ta rezolucija je bila ednoglasno z velikim navdušenjem sprejeta. Kër se nikdo več k besedi ni oglasil, je predsednik župan Sedminek v imenu zbranih govornikov Linhartu toplo zahvalo izrazil, potem pa velezanimivo zborovanje zaključil.

Šentlenartski okraj je govoril — kmetje, ostanimo složni in premagali bodedo slehernega nasprotnika!

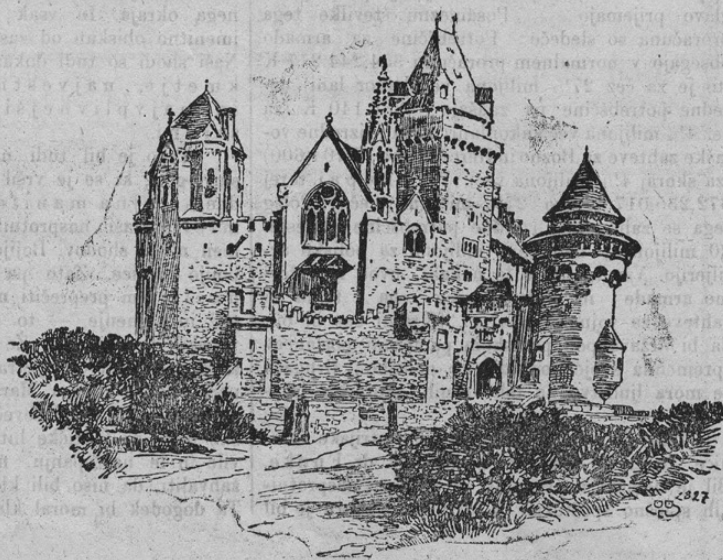
Dopisi.

Sv. Barbara v Halozah. Mislite se, dragi čitatelji „Štajerca“, da spimo smrtno spanje; ali temu ni tako; mi opazujemo natanko vsako delovanje našega g. župnika Vogrina. Sedaj ko so v naši fari volitve v občinskem odboru, si neizmerno prizadeva volilce na svojo stran dobiti in kateri so njegovega mišljenja, jim kar na dom zapisana imena odbornikov njemu vdanah dopošilja, da bi tem potom celi župniji zapovedoval. Žali Bog da je pri nas še dosti nevednežev, ki si dajo v svoje možgane pogledati. Pa to še ni najgrše delovanje tega župnika, da žive ne pusti v miru. On še tudi mrtvim njihovo čast jemlje. Evo slučajja! Dne 10. t. m. je umrla Barbara Stamberger, posestnica v Paradižu, obč. sv. Lizabeta. Drugi dan pa je prišel zet umrle iz fare Sv. Vida pri Ptuj k župniku, ter je hotel plačati za peto koralno mašo (zadušnico); zato je poprašal, koliko zahteva; g. Vogrin je zahteval 6 kron 40 v.; ta se je tedaj proti župniku izrazil, da več ne plača, kakor St. Vidski duhovniki jemljejo, namreč 4 krone 20 v. Lahko si mislite jezo tega Vogrina ko je proti temu možu se izrazil, da so vsi St. Vidčani „osli“ itd. Prašamo Vas, St. Vidčani, ali bodede Vi mirno omenjene izraze v žep vtaknili? Tedaj si bodejo čitatelji tega lista res kaj takega od Vas mislili! Ko se tedaj nista mogla pobotati, je šel k g. kaplanu, da bi tam plačal; ali čujte in strmite, skrb Vogrinovo! Priletel je po stopnicah v kaplanovo sobo in mu

Grad Kreuzenstein.

Naša slika kaže naj-novejšo fideikomis-graščino v naši državi. To je namreč krasno izdelani in bogato okinčani grad Kreuzenstein na Nižjem Avstrijskem, ki je last znanega pospeševalca umetnosti grofa Wilczek.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 „Štajerca“
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Zahtevajte
 povsod

v nemškem jeziku prepovedal mašo najeti; ali o groza, ko mu ta mož tudi v istem jeziku odgovori, da on lahko najme sv. mašo kjer hoče; tedaj je z dolгим nosom nazaj po stopnicah pobrisal, in v svoji sveti jezi dirjal k cerkovniku prepovedat nadalno trikratno zvonjenje po umrli. Prašamo Vas, g. župnik, ali ste Vi prispevali kedaj za naše zvonove, ali so na Vaše stroške v zvonik spravljene? Sramota od Vas, da bi Vi v svoji besnosti našim rajnim zadnji spomni kratili! Mogoče še je pri Vas, da se predrznete tistim, kateri nočejo Vam po trikrat za olepšanje naše farne cerkve prispevke plačevati, vstop v cerkev prepovedati. Svetujemo Vam, posnemajte v zgled Vašega g. dekana; pred sv. mašo pridigo vpeljati, da ne bode toliko faranov maše zamudilo, in v cerkvi zmrzovalo v tem zimskem času, medtem ko se Vaši cerk. ključarji v zakristiji, pri topli peči grejejo. Ako ste tedaj tako skrbni za svoje podreptnike, tedaj Vas opozarjamo, kar celi roj peči po cerkvi nastavi, da bode šlo po Vašem mnenju, v Vašo večjo čast. Opazovali bomo nadalje Vaše delovanje, in kadar pride čas odkrivanja, tedaj Vam gorje; sejete prepri, želi bodete vihar v vsakem predalu Vam toliko priljubljenega lista.

Opazovalec.

Brezno p. Dravi. V nekem lističu se čudi Št. Janžki župan gosp. Uran, da mu je Brezniški občinski urad njegov slovenski razglas zavrnil. To ni nič čudnega; veliko bolj čudno je to, da hoče g. Uran tudi v Brezniški občini komandirati. Svoje uradno poslovanje si vsaka občina uredi po svoji volji. Ako bi mi od g. Urana zahtevali enako prijaznost, bi mu tudi slovenski razglas poslali, ker vemo, da se tam slovensko uraduje. Kar g. Uran o sovrastvu govori, ne razumemo. Mi Nemci in Slovenci Brezniške občine živimo že dolga, dolga leta v medsebojnem miru ter si drug drugemu pomagamo in tako bode z božjo pomočjo tudi zana-prej. Tako stoji stvar. Brez zamere!

Iz Kozjega. Tukajšnji slovenski, zelo delovalni okrajni zastop je imel sejo; govorilo se je o novih cestah, katere bodo enkrat delali črez Prevorje; mnogo so obljubili, bomo videli kaj se bode storilo. Govorilo se je tudi o „apotekarju“ natančnosti; o tem zamolčim, ker to govorjenje ni spadalo k tej seji, temveč to je bolj za svoj žep! Dalje občinska tabla, prej dvojezična je sedaj naenkrat popolnoma slovenska. Kmet, drugo leto bode zopet več občinskih doklad! Požarna bramba ima tudi nov slov. napis; imenitno, ali ker ima slovensko komando je že na bobnu. Ob času nesreče bodo pa vrli naprednjaki gasili! Pošta pa ima zdaj že dvojezični napis; poštarica se je premislila, pravica mora biti za vse. Drugokrat več od tukaj!

Kmet iz fare.

Iz Ljutomerja. Ga že majo, ga že majo! Tako je zavpil moj sosed, ko sva se srečala pretečeno nedeljo pred Vaupotičevo gostilno v Ljutomeru. Ves zasopel je stal pred menoj in nekako preplašen je bil. Stopila sva v krčmo, kjer sva sedla slučajno k prazni mizi v kotu pri peči. Ko sva si privoščila nekaj kapljic priznane dobrega Vaupotičevega vinčka, sem poprosil prijatelja, naj mi razloži in pove, kaj se je zgodilo in koga da že „majo“. Šepnil mi je na uho, da naj ne govorim preglasno, ker se gre za jako važno, pa še tajno reč. Začel je nekako: „Veš Jurček, ko sem šel po rani maši mimo pulferturma domu, sem dohitel dva človeka, ki sta govorila med seboj prav tiho. Ker pa dobro slišim, sem ujel tudi besede „v zanjki ima vrat, nikdo ga ne reši več“. Tisti, ki je imel dolgo suknjo, je še pristavil, da je nadrukano to že v cajtingah. Ker se nisem hotel pokazati nevednega, sem se obrnil in jo mahnil nazaj v trg z namenom, da grem k našemu školniku Karba, ker prè toti gospod vse znajo, čeravno niso bili v črni šoli. No, zdaj pa sem našel tebe in ker si ti tudi moder človek, mi povej, če so res že zgrabili tistega vraga, veš, tam v Belotincih, ki vse spotere in tak divja, da ga še naši mešniki nemrejo pregnati.“ — Natočil sem in ko sva spila, sem rekel prijatelju prav tiho na uho: „Ljubi Šumen, ne bodi nor, saj veš, da si vrage ne devljejo zanjke na vrat. V cajtingah ni bil belotinski vrag, tam je bila čisto druga stvar. Naš ljubi „Štajerc“ je predstavljal v zanjki „sokola“ Karleka. To je čisto drug vtič, kaaaj?!“

Šumen me je pogledal ves začuden in je komaj spregovoril: „Sto vragov pa jezero sokolov, jaz mislim, da majo belotinskega na lanci, če pa so totoga zgrabili, pa mi je še ljubše. Saj je zadnji čas.“ — O! sosedne mize se je približal lajnar, ki je pa, ker so bile lajne pokvarjene, popeval prav milo. Končno je zapel še z v srce segajočim glasom: Bog oče nebeški, oglej se na nas, izpusti vse kore hudičev in spak — ter vzami prvaške židove od nas, ker ljubši od takih nam je pač sam vrag. Starček je nabral lepo število raznega drobiža, gostje so pa pogruntali še marsiktero prav primerno. — S sosedom sva se podala na to proti domu, kjer so naju pričakovali vaščanje z veliko radovednostjo, ker so hoteli vedeti, če je Hujbar morda vtiča, ki ima vrat v zanjki, že doj vzal, ali potugrafriral. Prihodnjič bodeva s sosedom naročila tako potugraffijo, ki bode lepša, kakor belotinski škrt, ki ima zeleno obleko in rudečo kapico.

Hrastnik. „Štajerc“ je zadnjič pred občinskimi volitvami v Trbovljah omenil nekako takole: Menda ja ne bodo rudarji glasovali za enega Roša, kateri je svoj čas rekel, da rudarji so za postreljati. Takrat niso rudarji „Štajerca“ poslušali, marveč volili oziroma kompromis držali so s slov. narodnjaki, med katerimi je seveda tudi propadli Roš; no in zdaj se že kesajo. Pri zadnji občinski seji je socialist Malovrh kot zastopnik rudarjev m. dr. tudi rekel: „Jaz prevzamem mesto občinskega svetovalca z obžalovanjem, ker vidim da se je na tisoče delavstva prezrlo; v taki izključno delavski občini se je dalo delavstvu komaj en mandat; poskrbeli bomo, da bo delavstvo zvedelo o tem nečuvnem postopanju!“ No in liberalce je bilo stam (?) njihovega zahrbtnega dela, to se je videlo na njih obrazih, ker niti eden se ni upal oporekati. Mi pa iz tega vidimo, da rudarji-socijalisti se že kesajo kompromisa z liberalci. Prav je, bodo vsaj enkrat spoznali, kaj znajo slov. narodnjaki. Dokler se narodnjakom gre za čast, za zmago, toliko časa se prilizujejo ubogemu delavstvu, a kadar je treba delavstvu pravih zastopnikov, takrat jim pokažejo pa hrbet. No tisti, ki pravite, da Trbovlje morajo biti „slovenske“, bomo videli, kaj znajo slov. liberalni vodje, no pa Nazdar!

Državni pravdnik — kje si!?

Velikanski polom „Glavne posojilnice“ v Ljubljani je prizadel vse slovenske pokrajine. Grè se za milijone ljudskega denarja. Prvaški lažniki skušajo zdaj napredne zavode očrtni, da bi svoje lastne sleparije zakrili.

Pribijemo sledeče: 1. Bilanca „Glavne posojilnice“ je bila leta sem sleparsko sestavljena. — 2. Največja posojila in kredite se je dajalo brez sklepa sej. — 3. Posamezni člani predstojništva so špekulirali s tujim denarjem. Tako se je kupilo brez sklepa graščino Thal pri Gradcu za 1,200.000 K in se za to svoto tekem 5 let niti vinarja obrestni ni

plačalo. — 4. V bilanci izkazanih skladov sploh ni. — 5. V upravi so grozovite nerednosti, ki se bodo še pred sodnjo obravnavale. — 6. Članom predstojništva se je na stotisoče kron brez jamstva posojalo, tako enemu člannu 165.000 K, drugemu 350.000 K, tretjemu 900.000 K, itd. — „Glavna posojilnica“ ne izplačuje vložnikom ničesar; zapeljati hoče obupane vložnike, da naj se ti zadovoljijo s 50% po odpovedi; polovico svojega denarja naj torej ti nesrečneži izgubijo! — „Celjska posojilnica“ je „Glavno“ za 300.000 K tožila; prišlo je do poravnave, ker je en član predstojništva pustil svoje posestvo zarubiti. To je nepravilno! — Za prejšnjega revizorja je bil posebni konto, pri kateremu se je ime izbrisalo; tako so napačne bilance bile mogoče. Od 4 milijonov malih (kmetijskih in delavskih) vložnikov manjka 2 milijona. Zapeljuje in slepari se nesrečne vložnike.

Zahtevamo torej v imenu oškodovanega prebivalstva, da se odgovorne voditelje „Glavne posojilnice“ takoj v ječo posadi! Drugače izgubi prebivalstvo vse zaupanje v pravičnost sodnije. V zapor s sleparji!

Kathreiner Kneippova sladna kava

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

Novice.

Prijateljem na Kranjskem!

V zadnjem času, zlasti od novega leta sem pričelo se je število naših prijateljev na Kranj-

Smešno pozdravljanje.

Str c angleškega kralja, vojvoda Connaughtski potoval je p. kr. po Afriki. Najbolj se je začudil v deželi Barortso nad smešnim pozdravljanjem črnih domačinov. Zamorci so namreč hoteli svoje posebno spoštovanje vojvodi na ta način izkazati, da so se pred njim na hrbet vlegli. Pri temu so kakor dojenčki z nogami brcali in svoje narodne pesmi prepevali.

Kuriose Begrüssung des Herzogs v. Connaught durch Eingeborene des Barotselandes.